

5774

Torah from Around the World

אם אין קמה אין תורה ואם אין תורה אין קמה

Alles is voorzien, en vrijheid is gegeven. De wereld wordt geoordeeld met goedheid. En alles naar de meerderheid van goede daden. En sommigen zeggen: We weten niet hoe de daden worden geteld.

(Spreuken over de Fundamenten [Pirké Avot] 3:15, uitgave Amphora Books)

Sjabbat 8 maart 2014/6 adar II 5774: Wajikra, Wajikra [Leviticus] 1:1-5:26

Tanach: blz. 197 - 204

Haftara Jesaja 43:21 - 44:23

Tanach: blz. 873 - 876

Commentaar: Rabbijn Stanley M. Davids, Jeruzalem

Vertaler: Paula Reisner

[Het Engelse origineel](#)

Wat we doen, doet er toe

De joodse traditie houdt de praktijk in stand dat kinderen, die met religieus onderwijs beginnen, het boek Wajikra – het derde boek van de Tora – als eerste tekst onder ogen moeten krijgen. Leviticus Rabba 7:3 [commentaar op Wajikra/Leviticus, red.] voert aan: „Laat diegenen die puur en zonder zonde zijn beginnen met de studie van de reinheidswetten.” Een beetje honing wordt [bij de eerste les, red.] op de bladzijde voor de kinderen gelegd om van te proeven, waarmee de hoop wordt uitgedrukt dat de studie van Tora voor altijd zoet zal zijn in hun levens. Leviticus is in het Hebreeuws bekend als *WaJikra* [‘Hij riep’, red.], en deze week lezen de eerste hoofdstukken van *WaJikra*.

Verspreid over de gedetailleerde beschrijvingen van offers ontdekken we zowel passages met een verheven ethische betekenis, zoals de Heiligheidscode (Wajikra 19) als passages die diepgaand verontrustend zijn, zoals het verhaal over Nadav en Avihoe, die door God levend werden verbrand, omdat ze het altaar op dusdanige wijze benaderd hadden, dat Gods intenties geweld werden aangedaan (Wajikra 10).

Leviticus spreekt van een wereld van scheidingen: scheidingen tussen het heilige en het profane, tussen rein en onrein, tussen de klasse van priesters en alle anderen, tussen het verbodene en het geoorloofde, tussen het alledaagse en het transcendente, tussen het morele en het immorele, tussen zonde en verzoening, tussen Israël en alle andere volkeren. Een gebiedende God, die speciale verwachtingen heeft van het volk Israël, houdt deze scheidingen bijeen. *Wat we doen, doet er toe*, en ondanks het feit dat we ons steeds meer verwijderen van het daadwerkelijke offeren op het altaar, blijft dit perspectief bepalen hoe velen van ons ons leven als liberale Joden vormgeven. *Wat we doen, doet er toe*.

Het boek Wajikra begint met God die tot Mosjé roept, en eist dat Mosjé Gods wil aan het volk doorgeeft. De aanvangswoorden zijn: "Wajikra el Mosjé", „Hij [God] riep tot Mosjé en [toen] zei de Eeuwige tot hem (...) ."

Rabbijnse commentatoren zijn gefascineerd door een onregelmatigheid in de tekst. De laatste letter van *WaJikra* is een alef. Maar die alef is kleiner dan alle omringende letters. Aangezien, volgens de rabbijnen, niets in een heilige tekst beschouwd kan worden als overbodig, is het de vraag wat de aanwezigheid van een miniatuur-alef ons te zeggen heeft.

Mosjé is op dit moment terughoudend, net als toen hij bij de brandende struik stond. Hij ziet zichzelf als onwaardig voor de taken die voor hem liggen, hij krimpt ineen bij de enorme taak die voor hem in het verschiet ligt. Zoals we lazen in de sidra van afgelopen week, is God onbetwifelbaar aanwezig in de recent ingewijde Ontmoetingstent. Maar Mosjé staat buiten de tent en is onwillig om zijn taak op zich te nemen. Hij ziet zichzelf als slechts een kleine alef in de tegenwoordigheid van de Almachtige. Maar zonder Mosjé zou God zonder een stem zijn. Dus eist God dat Mosjé binnentreedt, en pas als hij dat doet, kan de toekomst vormgegeven worden.

God roept; Mosjé antwoordt, en dan spreekt de Eeuwige. En alleen als WIJ antwoorden kan de stem van God in onze tijd worden gehoord. Zonder ons, is er stilte.

Resa en ik dienden vier fantastische seizoenen als geestelijk team tijdens de Hoge Feestdagen bij de Reform Jewish Union Gemeente in Mumbai, die aan de World Union for Progressive Judaism verbonden is. We werden verliefd op deze gemeenschap. We waardeerden de gelegenheid om de 2000 jaar oude wereld van de Bné Israel te leren kennen. Maar ik herinner me ook dat ik vroeg, toen ik een keer door de uitgestrekte achterbuurten van Mumbai werd gereden, hoe mensen de kloof die de armen en de middenklasse van elkaar scheidt, kunnen tolereren. Ik ben het antwoord nooit vergeten: „Wij zien hen niet en zij zien ons niet." Niemand wilde de tent binnentreden.

De aanbidding van wapentuig en het verheerlijken van daadwerkelijk en virtueel geweld in de Amerikaanse cultuur moet door ons, voor wie liberale waarden van belang zijn, aan de orde worden gesteld en aangepakt. Het afslachten van onschuldigen in voorsteden met statige bomenlanen of in de meest ontredde stedelijke achterbuurten kan niet worden teruggedrongen tenzij we naar binnen stappen, zodat we de stem horen van de Morele Imperatief [het geweten dat ons dwingt het goede te kiezen, red.]

De presidentiële campagne in de Verenigde Staten bracht scherp in beeld wat de uitdagingen zijn waarvoor de Amerikaanse maatschappij zich gesteld ziet, en die niet blanke oudere mannen van Europese afkomst betreffen. We kunnen niet doen alsof er volledige gelijkwaardigheid bestaat voor kleurlingen, voor diegenen die niet passen in geaccepteerde, maar verouderde seksuele categorieën, voor diegenen wiens ouders op illegale wijze het land zijn binnen gekomen, en voor vrouwen, wier recht op zelfbeschikking over hun eigen lichamen in toenemende mate wordt ondergraven. We kunnen niet doen alsof deze problemen niet van ons eisen dat we binnen treden, zodat we de stem kunnen horen van de Morele Gebiedende Wijs.

We kunnen niet doen alsof de aard van de Israëliische maatschappij niet van belang is voor Liberale Joden, ongeacht waar we wonen. Als de wet verschillend wordt toegepast op

kolonisten en op Palestijnse Arabieren; als de ultra-orthodoxen zichzelf uitzonderen van de normale verplichtingen van de burger zonder vrees voor wettelijke sancties; als regeringscoalities een oog dichtdoen bij religieuze dwang; als isolationisme de Israëliëse regering in staat stelt te handelen alsof zij eindeloos de noodzaak om proactief een tweestaten-oplossing na te streven, kan negeren – dan worden we opgeroepen om binnen te treden, zodat we de stem van de Morele Gebiedende Wijs kunnen horen.

Als onze jongeren behoefte hebben aan zelfbeschikking in plaats van geïnspecteerd te worden; als joods onderwijs meer moet zijn dan de mechanische *bné mitswa*-voorbereiding; als joodse gemeenschapsstructuren en het in stand houden van verschillende joodse denominaties niet langer relevant zijn in het joodse leven; als steeds minder wordt begrepen en ervaren wat het is om een volk te zijn; als Zionisme beschouwd wordt als slecht en niet als een kans – dan worden we opgeroepen om binnen te treden, zodat we de stem van de Morele Gebiedende Wijs kunnen horen.

Het eerste woord van het derde boek van de Tora, *WaJikra*, heeft een kleine alef aan het eind. Bescheidenheid en nederigheid hebben hun plaats, maar het is niet toelaatbaar dat ze ons hinderen om aan de morele en ethische eisen die tegenwoordig aan een progressieve Jood worden gesteld, gehoor te geven. God riep Mosjé om de Ontmoetingstent binnen te gaan, zodat hij de stem van de Eeuwige kon horen. Wij worden niet minder opgeroepen om onszelf open te stellen voor die Eeuwige stem – en daarop te reageren.

Wat we doen, doet er toe.